
Walne zgromadzenie Towarzystwa Miłośników Historii w Warszawie

---

Przegląd Historyczny 48/2, 390-391

1957

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych, tworzonej przez Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został opracowany do udostępnienia w Internecie dzięki wsparciu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach dofinansowania działalności upowszechniającej naukę.

szawy". Członkowie TMH brali udział w popularyzatorskiej akcji odczytowej prowadzonej przez Zarząd Główny PTH.

Z wydawnictw TMH ukazał się „Przegląd Historyczny” rocznik 1956, nr 1-4 (ark. wyd. 80), zeszyt specjalny „Przeglądu” „Z epoki Mickiewicza” (ark. wyd. 20) oraz praca Marii Boguckiej „Gdańskie rzemiosło tekstylne od XVI do połowy XVII wieku”, Wrocław 1956, s. 318.

Komisja Badań Dawnej Warszawy nie prowadziła już prac terenowych, lecz w znacznie zmniejszonym zespole osób, wobec ograniczenia kredytów, pracowała głównie nad kartotekami i katalogami zebranych w poprzednich latach materiałów. Wszystkie zabytki kultury materialnej przedstawiające wartość dla opracowań szczegółowych zostały sfotografowane lub narysowane, opisane i pomierzone. Powstały więc katalogi kafli, przedmiotów szklanych, metalowych, skórzanych, drewnianych itp. Dział Archeologiczny założył 1400 kart katalogowych. Dział Historyczny pracował nad kartoteką szczegółową materiałów archiwalnych Komisji (w. XV -- 1939), rozpisując 1867 haseł na 2207 kartach (kartoteka zostanie zakończona w I kwartale br.). Ponadto prowadził uzupełniającą kwerendę materiałów archiwalnych, przetwarzanych i niedokończonych w roku 1955. Zakończył również przygotowywanie do druku lustracji i rewizji Warszawy z XVI—XVIII wieku (wydawnictwo źródłowe Instytutu Historii, 35 ark. w druku).

Rozpoczęto opracowywanie poszczególnych rozdziałów wydawnictwa o rozwoju przestrzennym Starego i Nowego Miasta, które ma podsumować działalność Komisji.

WALNE ZGROMADZENIE TOWARZYSTWA MIŁOŚNIKÓW HISTORII W WARSZAWIE

Walne Zgromadzenie TMH w dniu 11 października 1956 r. zostało zwołane w celu złożenia sprawozdania przez ustępujący Zarząd i wyboru nowych władz. Zarząd Towarzystwa pracował pod przewodnictwem prof. dra Adama Stebelskiego od 19 maja 1953 r.

W tym czasie liczba członków wzrosła o 83% dochodząc do 338; wśród przybyłych większość stanowią młodzi historycy. Towarzystwo wróciło do swej dawnej siedziby — kamienicy ks. Mazowieckich na Rynku (w której jest jednak tylko wspólnym użytkownikiem 1 pokoju). Zarząd Towarzystwa doprowadził do zrealizowania zapisu Jerzego Niemojewskiego z 1937 r. willi „Arkadia” w Kazimierzu. Większość pomieszczeń willi wydzierżawia szkoła ogólnokształcąca w Kazimierzu. Towarzystwo dokonało skromnych inwestycji i udostępniło w sezonie letnim 1955 i 1956 r. 3 pokoje za niską opłatą dla członków TMH i pokrewnych instytucji. Zamiarem Towarzystwa jest zorganizowanie „Arkadii” jako domu wypoczynkowego dla historyków, co wymaga jednak dość dużych nakładów na remont i urządzenie.

Działalność Towarzystwa opierała się podobnie jak w latach ubiegłych o zebrania naukowe ogólne, organizowane przez Zarząd, zebrania przygotowywane przez sekcje oraz o akcję wydawniczą. Odbyło się ich 49; największe zainteresowanie budziły zebrania poświęcone kontaktom z nauką historyczną w innych krajach. W tematyce zebrań naukowych ogólnych przeważały poświęcone problemom XX wieku, związanym z 1905 r., zagadnieniom historii Polski XVII w. oraz kontaktom z nauką historyczną za granicą. Referaty na Sekcji Archiwalnej omawiały poszczególne zespoły i zbiory archiwalne, źródła do wybranych zagadnień, archiwoznawstwo, wreszcie poświęcone były sprawozdaniom z międzynarodowych konferencji. Sekcja Historii

Warszawy i Mazowska skupiła swe zainteresowania nad dziejami stolicy, z miast mazowieckich dwa referaty poświęcono Zakroczymowi.

TMH kontynuowało wydawanie „Przeglądu Historycznego”, przygotowuje parę pozycji z serii Biblioteki Korzona, poświęconej dziejom Warszawy. W serii prac Instytutu Historycznego UW ukazały się pozycje: Benedykta Zi ent a r y „Dzieje Małopolskiego hutnictwa żelaznego XVI—XVII w.”, Henryka S a m s o n o w i c z a „Rzemiosło wiejskie w Polsce XIV—XVII w.”, Antoniego M ą c z k a „Sukiennictwo wielkopolskie w XVI—XVII wieku”.

Sekcja Dydaktyczna w 1954 r. zorganizowała cykl odczytów dla nauczycieli, po czym sprawy dydaktyki uniwersyteckiej przekazano do PTH. Nowo zorganizowana Sekcja Popularyzacji Wiedzy Historycznej nawiązała kontakt ze środowiskami robotniczymi, organizacjami społecznymi i instytucjami oświatowymi, organizując 68 odczytów popularnych (głównie w sezonie 1955/56).

Prace badawcze TMH skupiły się głównie w przejętej w okresie sprawozdawczym placówce naukowej — Komisji Badań Dawnej Warszawy finansowanej przez Naczelną Radę Odbudowy Warszawy. Komisja prowadziła badania archeologiczne, architektoniczne i historyczne nad dziejami najstarszych dzielnic Warszawy: Starego i Nowego Miasta. Prace terenowe związane były ściśle z odbudową tej dzielnicy. Do zasadniczych tematów badań terenowych należały: zagadnienia związane z najwcześniejszymi umocnieniami obronnymi i średniowiecznym osadnictwem na St. Mieście, początki osadnictwa na terenie N. Miasta, analiza architektoniczna miejskiej zabudowy mieszkalnej XV—XVII w., budynków sakralnych, budynków użyteczności publicznej. Dział Historyczny zebrał materiały do dziejów zabudowy dzielnicy od w. XV do trwającej odbudowy włącznie. Częściowe wyniki prac opublikowano w „Szkicach Staromiejskich” („Sztuka”, Warszawa 1955), „Szkicach Nowomiejskich” („Sztuka”, w druku).

W dyskusji nad sprawozdaniem Zarządu największe zainteresowanie wzbudziły sprawy administracyjno-gospodarcze związane z willą „Arkadia”. Dyskutowano nad przeznaczeniem „Arkadii”: dom pracy twórczej, czy dom wypoczynkowy, poruszano finansowe możliwości dokonania koniecznych remontów. Następnie przedyskutowano i uchwalono wnioski w sprawie zmian statutu Towarzystwa przygotowane na Walny Zjazd Polskiego Towarzystwa Historycznego.

Wybrano nowy Zarząd TMH na okres dwuletni: prezes — prof. dr Jakób S a w i c k i, wiceprezes — doc. dr Eugeniusz S z w a n k o w s k i, sekretarz generalny — mgr Olgierd P u c i a t a, skarbnik — mgr Hieronim W e i s s, członkowie Zarządu — dr Krzysztof D u n i n - W ą s o w i e z, mec. Juliusz D u n i n, doc. dr Jadwiga J a n k o w s k a, dr Zygmunt K o l a n k o w s k i, mgr Wiktor N o w a k o w s k i, mgr Henryk R u t k o w s k i, prof. dr Adam S t e b e l s k i, mgr Hanna S z w a n k o w s k a, dr Andrzej W y c z a ń s k i, inż. Stanisław Ż a r y n.

Z postulatów wysuniętych pod adresem nowego Zarządu poruszono konieczność rozwinięcia popularyzatorskiej akcji odczytowej, utworzenie popularnego czasopisma historycznego wspólnie z historykami sztuki. Postulowano stałe informowanie ogółu historyków o pracy Towarzystwa na łamach „Przeglądu Historycznego”, gdzie również należy zamieszczać streszczenia wygłaszanych referatów, stanowiących istotny wkład do wiedzy historycznej, które nie zostaną opublikowane w innej formie w najbliższym czasie. Wysuwano konieczność przeprowadzenia kontroli członków i bliższego rozpatrzenia wszystkich spraw, związanych z posiadaniem willi „Arkadia”.